

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Çarşamba, 08 Mayıs 2024 10:18 -

Onsekizinci Söz

(Bu sözün iki makamı var. İkinci Makamı daha yazılmamıştır. Birinci Makamı üç noktadır.)

BİRİNCİ NOKTA:

[illegible]

0000000000 0000 000000000000 00000000 00000 000000000000 000000000 000000000000 000
00000000 00000000000 0000 000000000000 0000000000000000 00000 00000000000 0000 000000
00000000 00000000

Nefs-i emmâreme bir sille-i tedib:

Ey fahre meftun, şöhrete mübtelâ, medhe düşkün, hodbinlikte bîhemta sersem nefsim! Eğer binler meyve veren incirin menşei olan küçücük bir çekirdeği ve yüz salkım ona takılan üzümün siyah kurucuk çubuğu; bütün o meyveleri, o salkımları kendi hünerleri olduğu ve onlardan istifade edenler o çubuğa, o çekirdeğe medh ve hürmet etmek lâzım olduğu, hak bir dâva ise; senin dahi sana yüklenen nimetler için fahre, gurura belki bir hakkın var. Halbuki sen, daim zemme müstehaksın. Zira o çekirdek ve o çubuk gibi değilsin. Senin bir cüz'-i ihtiyarın bulunmakla, o nimetlerin kıymetlerini fahrin ile tenkîs ediyorsun. Gururunla tahrib ediyorsun ve küfranınla ibtal ediyorsun ve temellükle gasbediyorsun. Senin vazifen

sh: » (S: 239)

18. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Çarşamba, 08 Mayıs 2024 10:18 -

fahr değil, şükürdür. Sana lâayık olan şöhet değil, tevazudur, hacâlettir. Senin hakkın medih değil istiğfardır, nedâmettir. Senin kemâlin hodbinlik değil, hüdâbinliktedir. Evet sen benim cismimde, âlemdeki tabiata benzersin. İkiniz, hayrı kabûl etmek, şerre merci olmak için yaratılmışsınız. Yâni fâil ve masdar değilsiniz, belki münfail ve mahalsiniz. Yalnız bir tesiriniz var: O da hayr-ı mutlakdan gelen hayrı, güzel bir Sûrette kabûl etmemenizden şerre sebep olmanızdır. Hem siz birer perde yaratılmışsınız. Tâ güzelliği görülmeyen zâhirî çirkinlikler size isnad edilip, Zât-ı Mukaddese-i İlahiyenin tenzihine vesile olasınız. Halbuki bütün bütün vazife-i fıtratınıza zıd bir Sûret giymişsiniz. Kabiliyetsizliğinizden hayrı şerre kalbettiğiniz halde, Hâlıkınızla güya iştirak edersiniz. Demek nefisperest, tabiatperest gâyet ahmak, gâyet zâlimdir.

Hem deme ki: "Ben mazharım. Güzele mazhar ise, güzelleşir." Zira, temessül etmediğinden mazhar değil, memur olursun.

Hem deme ki: «Halk içinde ben intihab edildim. Bu meyveler benim ile gösteriliyor. Demek bir meziyetim var.» Hâyır, hâşâ! Belki herkesten evvel sana verildi; çünkü herkesten ziyade sen müflis ve muhtaç ve müteallim olduğundan en evvel senin eline verildi. (Haşiye)

İKİNCİ NOKTA:

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ Ayetinin bir sırrını izah eder. Şöyle ki:

Herşeyde, hattâ en çirkin görünen şeylerde, hakikî bir hüsün ciheti vardır. Evet kâinattaki herşey, her hâdiseye ya bizzât güzeldir, ona hüsn-ü bizzât denilir. Veya neticeleri cihetiyle güzeldir ki, ona hüsn-ü bilgayr denilir. Bir kısım hâdiseler var ki, zâhirî çirkin, müşevveştir. Fakat o zâhirî perde altında gâyet parlak güzellikler ve intizâmlar var. Ezcümle:

Bahar mevsiminde fırtınalı yağmur, çamurlu toprak perdesi altında nihayetsiz güzel çiçek ve muntâzam nebâtâtın tebessümleri saklanmış ve güz mevsiminin haşin tahribatı, hazîn firak perdeleri arkasında tecelliyat-ı Celaliye-i Sübhaniyenin mazharı olan kış hâdiselerinin tazyikinden ve tazibinden muhafaza etmek için nazdar

18. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Çarşamba, 08 Mayıs 2024 10:18 -

(Haşiye): Hakikaten ben de bu münazarada Yeni Said, nefsinin bu derece ilzam ve iskat etmesini çok beğendim ve «Bin Bârekâllah» dedim.

sh: » (S: 240)

çiçeklerin dostları olan nazenin hayvancıkları vazife-i hayattan terhis etmekle beraber, o kış perdesi altında nazenin taze güzel bir bahara yer ihzâr etmektir. Fırtına, zelzele, veba gibi hâdiselerin perdeleri altında gizlenen pek çok mânevî çiçeklerin inkişafı vardır. Tohumlar gibi neşv ü nemâsız kalan birçok istidad çekirdekleri, zâhirî çirkin görünen hâdiseler yüzünden sünbülünip güzelleşir. Güya umum inkılâblar ve küllî tahavvüller, birer mânevî yağmurdur. Fakat insan, hem zâhirperest, hem hodgâm olduğundan zâhire bakıp çirkinlikle hükmeder. Hodgâmlık cihetiyle yalnız kendine bakan netice ile muhakeme ederek şer olduğuna hükmeder. Halbuki: Eşyanın insana aid gayesi bir ise, Sâniinin Esmâsına aid binlerdir. Meselâ: Kudret-i Fâtıranın büyük mu'cizelerinden olan dikenli otları ve ağaçları muzır, mânâsız telakki eder. Halbuki onlar, otların ve ağaçların mücehhez kahramanlarıdır. Meselâ: Atmaca kuşu serçelere tasliti, zâhiren rahmete uygun gelmez. Halbuki serçe kuşunun istidadı, o taslit ile inkişaf eder. Meselâ: Kar'ı, pek bâridane ve tatsız telâkki ederler. Halbuki o bârid, tatsız perdesi altında o kadar hararetli gayeler ve öyle şeker gibi tatlı neticeler vardır ki, târif edilmez. Hem insan hodgâmlık ve zâhirperestliğiyle beraber, herşeyi kendine bakan yüzüyle muhakeme ettiğinden, pek çok mahz-ı edebî olan şeyleri, hilaf-ı edeb zanneder. Meselâ: âlet-i tenasül-i insan, insan nazarında bahsi hacalet-âverdir. Fakat şu perde-i hacalet, insana bakan yüzdendir. Yoksa hilkate, san'ata ve gayât-ı fıtrata bakan yüzler öyle perdelerdir ki, hikmet nazarıyla bakılsa ayn-ı edebdir, hacalet ona hiç temas etmez.

İşte menba-ı edeb olan Kur'an-ı Hakîm'in Bâzı tâbiratı bu yüzler ve perdelerle göredir. Nasılki bize görünen çirkin mahlukların ve hâdiselerin zâhirî yüzleri altında gâyet güzel ve hikmetli san'at ve hilkatine bakan güzel yüzler var ki, Sâniine bakar ve çok güzel perdeler var ki, hikmetleri saklar ve pek çok zâhirî intizâmsızlıklar ve karışıklıklar var ki, pek muntâzam bir kitabet-i kudsiyedir.

18. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Çarşamba, 08 Mayıs 2024 10:18 -

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□
□□□□□□

* * *

sh: » (S: 242)

[FİRKATLİ VE GURBETLİ BİR ESARETTE, FECİR VAKTİNDE AĞLAYAN BİR KALBİN
AĞLAYAN AĞLAMALARIDIR]

Seherlerde eser bâd-ı tecelli

Seherdir ehl-i zenbin tövbeğâhı

Uyan ey gözlerim vakt-i seherde

İnayet hah zidergâh-ı ilahî

Uyan ey kalbim vakt-i fecirde

18. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Çarşamba, 08 Mayıs 2024 10:18 -

Bikün tövbe, becû gufran zidergâh-ı İlahî

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....